Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 196. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЖОВТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 12, 1985 No. 196. VOL. XCII.

КОМІТЕТ БАБИН ЯР ПАРК ЖЕРТВУЄ 5,000 ДОЛ. НА ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ

На світлині Члени Комітету відліва: А. Мосійчук, Є. Василина, І. Стебельський, Д. Зелем, І. Малькут та Ю. Мошинський.

Нюарк, Н.Дж. (ІЯХ). — Комітет Бабин Яр Парк в Денвері, Кольо., який звів так завзяту, але успішну боротьбу за право між жертвами цього історичного місця нищення німцями невинних людей утривалити теж українське ім'я, закінчуючи свою діяльність, призначив 5,000 дол. на наукове відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України — Гарвардський Проєкт.

Члени Бабин Яр Парк Комітету, які боролися за українське право бути згаданими між жертвами Бабиного Яру, проти чого виступали деякі діячі жидівського походження, додали свою цеголку для боротьби за історичне право українського народу назвати Тисячоліття Хрищення Руси-України в 988 році хрищенням України, а не Росії, як це роблять російські шовіністи.

Цей даток на Гарвардський Проєкт є не лише поважнішою сумою, але в перш шу чергу символічно зображає боротьбу української людини за її права серед різних обставин.

Відділ ТУІА в Ню Джерзі відзначить своє 15-ліття

Ірвінгтон, Н.Дж. — Тут відбулися наради членів Управи відділу Товариства Українських Інженерів Америки, якими проводив його голова інж. Михайло Чайківський, присутнім був теж секретар Головної управи інж. Іван Я. Хамуляк.

Рішено відзначити 15-ліття двома програмами: ювілейним бенкетом і забавою, яка відбудеться в суботу, 23-го листопада ц.р., в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні, та технічною конференцією 21-го грудня ц.р.

Між іншим рішено теж нав'язати контакти з Товариством Українських Професіоналістів, яке зараз очолює д-р Богдан Витвицький, для тісної співпраці в майбутньому.

Відділ ТУІА в Ню Джерзі має тепер біля 90 членів, при чому 200-300 потенційних членів молодшого покоління ще не знайшли дороги до цього заслуженого українського професійного товариства. І це теж було предметом дискусії членів Управи — шукання способу їх вербування є поважною проблемою, яку однак можна поволі перебороти, подібно, як це успішно проводить Управа Відділу в Дітройті.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУЛОСЯ ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ

Філядельфія (Т.). — У неділю, 29-го вересня, відбулося тут у приміщенні УОКЦентру при дуже чисельній участі філядельфійських і довколишніх громадян, віче, що його влаштувала організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні.

Віче це було влаштоване у зв'язку із діями Бюра спеціяльних інвестигацій (ОСІ) і зокрема у зв'язку зі справою Івана Дем'янюка та намаганням ОСІ видати його Ізраїлеві.

Модератором цього віча був заступник головного предсідника УНСоюзу і відомий публіцист д-р Мирон Куропась.

Д-р М. Куропась сказав, що він спершу не цікавився діями ОСІ, бо не вірив, що в Америці невинні люди можуть бути переслідувані. Зактивізувався зокрема після прочитання пропагандивних, протиукраїнських книжок, таких як Аллена Раєна „Тихі сусіди" й інших Тоді д-р Куропась пригадав собі, що нагінка на громадян українського походження не є нічим новим. Ще у 1940 році були брехливі наклепи і нагінка на гетьманців, ОДВУ та УНСоюз. Українці були тоді оскаржувані навіть у саботажі у ЗСА.

„Ми не є антисемітами", — сказав д-р Куропась. Він згадав про свою недавну доповідь на форумі Американсько-жидівського комітету, де він вияснив чому українсько-американська громада є проти співпраці ОСІ з КҐБ і звернув увагу цього жидівського комітету, що жиди у ЗСА є маніпульовані совєтами.

На порушене питання, як дістатися до української молоді, що з неї мало хто читає українську пресу, М. Куропась сказав, що ми маємо дуже добрий засіб —

(Закінчення на стор. 3)

Повстанці вбили 40 Сальвадорських вояків

Ля Юніон, Ель Сальвадор. — В четвер, 10-го жовтня ц.р., сальвадорські повстанці зробили наїзд на вишкільний табір для військовиків біля цього портового міста і вбили 40 людей, а 68 поранили.

Наїзд цей був найбільшим, який досі відбувся в тому році проти урядових військ і це вказує, що комуністичні повстанці все ще мають доволі сил на те, щоб виконати добре უпляниваний збройний наїзд. До їхнього успіху причинилося і те, що помимо осторог засоби безпеки на військовій базі не були надто добрі. Повстанці могли легко дістатися на терен бази та заатакувати бараки, де спали вояки, кидаючи з близької віддалі вибуховий матеріял.

В часі наїзду на терені військової бази було п'ять американських військовиків в характері дорадників, але ніодному з них нічого не сталося.

Більшість вбитих це 17 і 18-літні хлопці, які переходили свій початковий військовий вишкіл щойно чотири тижні і не мали досвіду у боротьбі з підступним наїздом. В часі боротьби мало згинути також десять повстанців, але ніодного з них не взято в полон.

Наїзд прийшов саме місяць після того, як повстанці захопили дочку президента Ель Сальвадору Хозе Наполеона Дуарте, Інез, а повстанське радіо подало, що наїзд зроблено у п'яту річницю від заснування повстанського національного фронту освободження. В наїзді взяло участь приблизно 300 повстанців, але ніхто не є певний справжньої їхньої скількости.

Військова база, на яку зроблено цей наїзд, була побудована за допомогою ЗСА та має 12 американських дорадників, які однак не живуть всі на терені бази. В базі пересічно переходить вишкіл 1,750 рекрутів, які перебувають там 15 тижнів.

АНГЛІЯ ВІДКИНУЛА ПРОПОЗИЦІЮ М. ҐОРБАЧОВА

Блекпул, Англія. — Виступаючи на з'їзді Консервативної партії Англії, міністер оборони Англії Майкл Гейзелтайн повідомив про негативне наставлення англійського керівництва до совєтської пропозиції провести сепаратні переговори про контролю над зброєнням.

М. Гейзелтайн заявив, що уряд Англії не бачить ніяких підстав для проведення подібних переговорів як не бачить і підстав для Англії відмовитися від участи у виробництві нуклеарної зброї.

Нуклеарна зброя, яку має в своєму розпорядженні Англія, „є одиноким можливим стримуючим середником проти величезних запасів совєтських нуклеарних зброєнь", — сказав англійський міністер.

Генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов під час своєї візити до Парижу запропонував провести сепаратні переговори про контролю над нуклеарними зброєннями з Францією і Англією. Французький президент Франсуа Міттеран категорично відкинув пропозицію М. Ґорбачова, а відповідь Англії була спершу дещо стриманою: вона обіцяла перестудіювати цю пропозицію. Тепер Гейзелтайн заявив: „Остання пропозиція Ґорбачова стосується збалянсування французьких і англійських привентивних сил з совєтським арсеналом ракет СС-20. Але маштаб наших привентивних сил не можна порівняти з величезним совєтським нуклеарним арсеналом".

„Саме привентивні сили можуть сприяти тому, що воєнний конфлікт стане неможливим", — підчеркнув Гейзелтайн.

„Тому не дивно, — продовжував міністер, — що совєтські керівники намагаються всіми правдами і неправдами примусити нас відмовитися від них. Але вони не подали ні одного арґументу, який міг би похитнути рішення Англії мати свої власні привентивні сили".

Міжнародний щоденник „Геррапд Трібюн" пише про О. Мешко

Джерзі Сити, Н.Дж. — В широко почитному на терені цілої Европи щоденнику „Геральд Трібюн" з датою неділі, 22-го вересня, появилося на чверть сторінки платне оголошення, в якому головну увагу звернено на члена української Гельсінкської Групи, що карається на засланні, Оксану Мешко.

В оголошенні яке має заголовок „Без комунізму Росія могла б бути найкращою нацією на світі" звертається увагу, що у вільному світі знають лише про декількох чільних дисидентів та жертв совєтського режиму . „Хто однак знає" — подано дальше в тексті оголошення — про Оксану Мешко?" І тут поміщені точні інформації про її засуд, заслання, про її похилий вік та самітне життя на Сибірі, про її недугу, невіряння, майже повну сліпоту. Побіч опису поміщена знімка О. Мешко.

Далі читаємо в оголошенні, що таких випадків як вона дуже багато і що появилася на Заході книжка із призвіщами, присудами і адресами 887 політичних в'язнів на терені СССР, а між ними знаходиться 85 жінок. В оголошенні, крім знімки О. Мешко, є поміщені ще знімки 10 жінок-політичних в'язнів, серед них Ірини Ратушинської.

Товариство, а рівночасно Фундація „Воля-Рівноправність-Дружба", що є автором оголошення і подає свою адресу в Голляндії, закликає громадськість зголошуватися із грошовими датками і поміччю у писанні листів до засланців. Також оголошується продаж книжки із листою 887 в'язнів і книжки п.н. „Помічна рука . гнобленим дисидентам в СССР" в ціні 25 ам. дол.

ЧОТИРИ ТЕРОРИСТИ Є ПІД АРЕШТОМ В СИЦИЛІЇ

Вашінгтон. — Драма із захопленням палестинськими терористами італійського пасажирського люксусового корабля „Ахілле Ляро" у прибережних водах Єгипту на Середземному морі, набрала цілком іншого обороту коли президент Роналд Реґен наказав за всяку ціну перехопити літак з терористами єгипетської цивільної лінії і примусити його приземлитись на території заприязненої держави, щоб таким чином дати можливість Америці чи іншій вільній країні поставити перед суд справедливости чотирьох терористів, не тільки за захоплення корабля і виставлення на небезпеку понад 400 осіб пасажирів і обслуги, але також за брутальний морд америкнськього громадянина Леона Клінгтоффера, інваліда після двох атак паралічу, тіло якого вони вкинули в море.

Очевидно, брутальна поведінка терористів і вбивство Клінґтоффера, викликали різку реакцію не тільки в З'єднаних Стейтах Америки, але також в інших вільних країнах світу. Американські громадяни і навіть кореспонденти, які супроводжали президента Р. Реґена у його поїздці до Іллиной, дорікали Урядові за брак відповідної реакції і відплатних акцій проти терористів, які взяли собі за приціл перехоплювати, вбивати і тероризувати американців. Президент признавав рацію тим, які казали, що терористи повинні бути поставлені під суд за доконані злочини, але відмолявся від всяких драстичних військових акцій, які, мовляв, можуть викликати політичні ускладнення в світі. Тим часом у Пентаґоні посіпішно обмірковували плян акції, яка, як відомо, була переведена блискавично і дуже успішно. Цілою акцією керував сам секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер.

Коли стало відомо, що єгипетський пасажирський літак з терористами і єгипетською охороною вилетів в напрямі Альжиру, головне командування морської фльоти ЗСА дало заряджения літаконосцеві „Саратоґа" і супроводжаючим його кораблям, які знаходилися на міжнародних водах між Єгиптом й Ізраїлем, слідкувати за летом єгипетського літака типу 737. Коротко після того стало відомо, що єгипетський уряд просив Туніс про дозвіл на приземлення і передання чотирьох терористів в руки Палестинської Визвольної Організації, згідно з попереднім домовленням. Туніс відмовився. Кажуть, що Єгипет звертався також до Греції з цією самою справою, але цього не можна було перевірити. Тоді прийшов наказ з Пентаґону, щоб американські воєнні літаки типу Ф-14 вилетіли в повітря із згаданого літаконосця, окружили єгипетський цивільний літак і примусили його перелетіти Середземне море на італійську територію. За дозволом прем'єр-міністра Італії Беніто Краксі американські джети примусили пілота єгипетського літака приземлитись на військовому летовищі Сіґонелля у Сицилії.

Уряд ЗСА офіційно подякував Італії за співпрацю і тим країнам, які не дали дозволу на приземлення літака на їхніх територіях. Терористів покищо взяли під контролю італійські поліційні чинники, але ЗСА вимагатимуть видачі терористів на суд в Америці. Є однак одна дуже поважна перешкода в цій справі, а саме, італійська конституція не дозволяє видачі злочинців тій державі у якій існує кара смерти. Про перебіг цілої події повідомив у четвер ввечорі, 10-го жовтня речник Білого Дому Леррі Спікс і це повідомлення було дуже позитивно сприйняте американським народом. До Білого Дому почали напливати телеграми з признанням і похвалами для президента Р. Реґена.

У СВІТІ

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ройтерса інформує, що деякі старшини новозеляндської армії виступили з критикою власного уряду, а зокрема прем'єр-міністра Дейвида Ленґа, який веде дивну політику у відношенні до американської нуклеарної зброї, а зокрема кораблів з нуклеарним озброєнням на Пацифіку. Однак він ще ані разу не висловився критично про такі ж кораблі Совєтського Союзу, які часто появляються у водах Нової Зеляндії. Військовики звертають увагу урядові, що така політика може довести до цілковитого розриву відносин Нової Зеляндії із З'єднаними Стейтами Америки. Звернення до уряду підписали 16 чинних і колишніх штабових старшин піхоти, летунства і морської фльоти.

РЕЧНИКИ КИТАЙСЬКОЇ Народної Республіки відкинули нібито „необґрунтовані" закиди Міжнародної Амнестії про те, що уряд порушує права людини і виносить вироки смерти за відкриту критику китайцями партійного керівництва чи відмови від служби в армії. Речник міністерства закордонних справ КНР Ма Южен заявив кореспондентам, що Міжнародна Амнестія помиляється коли вона хоче примінювати західньоевропейські леґальні норми до цілковито інакших норм в Китаю, які визначуються „соціялістичною справедливістю".

КОРЕСПОНДЕНТИ ІНФОРМУЮТЬ з Торонто, що озброєні бандити погроабували в білий день Брінкс банк, будинок якого знаходиться на дуже рухливій і багатолюдній авеню. Спритні злодії зуміли „сколектувати" 730,000 доларів і певну суму в іншій валюті, зокрема швайцарських франках, німецьких марках і американських доларах. Поліція розшукує за бандитами, які, знаючи добре своє діло, висмикнулись з-під охорони не вистрілився ані однієї кулі.

РАДА МІНІСТРІВ СССР прийняла дуже амбітний і тяжкий до здійснення у підсовєтських умовах плян поліпшення квалітету і кількости продуктів першої потреби, які включають також харчі. Цей плян мавби бути здійснений до 2000 року. Газета „Правда", орган ЦК КПСС, надрукувала проєкцію пляну на своїй трьох сторінак і помістила заяву совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова, який повністю одобрює плян піднесення життєвого рівня совєтських громадян. Програма передбачає збільшення продуктів на 30 відсотків в черговий п'ятьох роках і на 80 відсотків до 2000 року. Згідно з цим пляном мусить поправитись також обслуга населення на 130 відсотків, яка включає також направу автомобілів, пральних машин, холодільників, телевізійних апаратів та інших речей.

ЛИВАНЦІ-ШІЇТИ ЗВІЛЬНИЛИ із закладу двох британських громадянок, 45-літню Гейзел Мосс і 28-річну Аманду МекҐрат. Терористи превезли їх вночі до Бейруту і залишили в порожньому помешканні зі запискою у якій говориться: „перекажіть своїм рідним, що ви на волі". Згадані жінки були схоплені на вулиці в Бейруті 26-го вересня цього року.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ ЗАГОМОНІЛА В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ

Ню Йорк. — Бадьорі, лагідні, сумні, але й могутні звуки української пісні пролунали грімко в будівлі Організації Об'єднаних Націй — вперше в 40-літній історії цієї міжнародної установи — в середу, 9-го жовтня, з уст 33-ох українців з далекої Австралії, членів хору „Чайка" з Мельборну, а на мармуровій підлозі застукали чобітки українських танцюристів з гостюючого ансамблю „Веселка".

Виступили ці українські ансамблі в ОН на запрошення австралійської місії до ОН, австралійського консуляту і Культурного товариства ОН, в імені яких привітала гостей Дульсі де Монтаньяк, представивши їх понад 300 особам — членам місій, працівникам ОН, як теж малій групі українців з Ню Йорку.

Розказали правду про Україну хористи словами шістьох пісень з їхнього репертуару в цій установі, де так рідко можна почути правду про Україну, не зважаючи на заступство її представниками „уряду" в Києві. Як і можна було сподіватися ці „представники" зігнорували виступи „Чайки" і „Веселки", хоч декілька „русскомовних" осіб були серед публіки, але під час оплесків не витягнули вони рук з кишень.

Розказав хор „Чайка" і про „братів-опришків" і про козацьку славу і про пасторальну Україну в пісні „Човен хитається", а закінчили свою одногодинну програму салютом своїй

(Закінчення на стор. 3)

Дульсі де Монтаньяк вітає українські ансамблі з Австралії в ОН.

Жан Газаріян дякує за подарок, який він щойно прийняв від конферансьє Зіни Ботте.

В АМЕРИЦІ

СПЕЦІЯЛЬНА КОМІСІЯ стейту Ню Йорк дала пропозицію зменшити на 30 відсотків спеціяльні програми у лікарнях для вишколу молодих лікарів, як також органичити число лікарів, які закінчили медичні школи поза границями ЗСА. Ця пропозиція має на цілі зредукувати загальне число лікарів у стейті Ню Йорк, яке є пропорційно завелике і не дає запоруки доброго вишколу фахівців в цій ділянці.

ДЕРЖАВНА СКАРБНИЦЯ ЗСА позичила Урядові 5 більйонів долярів, щоб покрити чеки, які Уряд вже виписав понад свій бюджет. Гроші здобуто ліцитацією державних бондів.

УРЯД ЗДОРОВ'Я в Пуерто Ріко запропонував тепер, щоб замкнути зовсім долину, яка закопала під намулом гураґанного дощу мешканців тому, що годі буде відкопати всіх трупів і їх розклад може спричинити великі проблеми для загального здоровного стану в Пуерто Ріко.

З ДНЕМ 9-ГО ЖОВТНЯ ц.р. закінчено на Лонг Айленді праці для привернення електричного світла у всіх домах, що були понад тиждень його позбавлені після гураґану „Ґльорія". Електрична компанія Лілко, що постачає електичний стум на Лонг Айленд, стоїть тепер під гострою критикою за те, що праці для привернення електричного струму проходили так повільно і що задумують коштами за направу обтяжити всіх консументів.

У ВІВТОРОК, 8-ГО ЖОВТНЯ ц.р. дійшло в Ню Йорку до бійки поміж членами охоронної служби негритянського провідника Луїса Фарракана і робітниками в Медісон Сквер Ґарден, після закінчення промови, що була дуже емоційна та повна критики мейора міста Едварда Кача і губернатора Маріо Квомо.

ПІСЛЯ СЕМИ ДНІВ розгляду, суд в Сан Дієго узнав мейора міста Роджера Геджкока винним в хабарництві, в наслідок якого він зужив понад 360,000 фондів на свою виборчу кампанію та свідчив неправдиво про ці гроші. На підставі закону в Сан Дієго політикам можна вжити тільки по 250 дол. від жертводавця на політичну кампанію. Присуд широко популярного і любленого мейора міста визначений на 6-го листопада ц.р.

СПРАВА НАВЧАННЯ в школі дітей, які хворіють на невилікувальну недугу АІДС далі є темою дискусій та поділених думок. В Ню Йорку Шкільна рада дозволила на участь у шкільних зайняттях дівчинці, яка має недугу АІДС.

АҐЕНЦІЯ ОХОРОНИ довкілля пропонує тепер увести програму для зменшення небезпеки затроєння населення радоном, газом що має радіоактивні лучі і викликує рака легенів. Цей газ загрожує в першу чергу мешканцям стейту Пенсильванія, північного Ню Джерзі та сягає аж до стейту Ню Йорк. Він появляється в домах, що побудовані на почві урану.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Завдання Конвенції УАКРади

Визначена на 18 - 20-го жовтня у Філядельфії Конвенція Української Американської Координаційної Ради матиме, поруч із різними іншими справами, так мовити технічного характеру, два головні завдання: схвалити статут і вибрати нову Управу. Проєкт статуту виготовлювано довго і дбайливо. Проте він не досконалий і напевно викличе широку дискусію. Є в ньому речі необхідні і безперечні, а є й сумнівні. Наприклад: Напевно ніяких сумнівів не викличе точка 9: „УАКРада є установою понадпартійною, понадконфесійною, понадгруповою, а свою діяльність базує на демократичних засадах". Це основна суть УАКРади, суть її характеру. Так само недискусійними є запропоновані точки 3 і 11: „ Статут УАКРади ґарантує Українській Католицькій Церкві та Українській Православній Церкві право висилати на Конвенцію по 15 делеґатів та іншим релігійним об'єднанням крайового засягу по чотири делеґати. Конвенція не має права ухвалювати жадних рішень в церковно-релігійних справах без попереднього узгіднення з представниками Церков та релігійних об'єднань". ... „Член Екзекутиви не може бути членом Крайової Ради ... „Чи не варто би додати, що духовники мають однакове із світськими громадянами право участи в керівних органах?

Можна згори передбачити, що на Конвенції виринуть сумніви: чому у тому проєкті статуту не поставлено точку над „і", що ніяка ідеологічно-партійна група не може привласнити собі більшість в Екзекутиві чи Крайовій Раді приймати рішення, які перечили б статутам суверенних добровільних членських установ і організацій. Адже вся криза в українській громаді в Америці й інших країнах українського поселення постала тільки тому, що одна політична партія, чи, скажім, одно ідеологічно-політичне середовище дістало амбіцію захопити інші установи й організації, в даному випадку централю централь УККА і в тому своєму змаганні довело до розколу на XIII Конґресі. Чи не треба би у статуті УАКРади чітко так зформулювати одну точку, щоби виключити таку можливість в майбутньому? Коли з ініціятиви полк. Євгена Коновальця постала у 1929 році в ЗСА Організація Державного Відродження України (ОДВУ), то був час, коли вона могла опанувати УНСоюз й інші центральні установи й організації, включно з УККА, що постав у 1940 році. Вона того не захотіла і її перший голова Григорій Герман, заступник гол. предсідника УНСоюзу, зголосив навіть готовість виступити з ОДВУ, щоби ніхто не підозрівав, що та організація, побудована на ідеологічних засадах ОУН, прагне підчинити собі УНСоюз.

Деякі справи отримують правильне насвітлення щойно з перспективи часу. З перспективи останніх кількох років можна ствердити, що основники Комітету за Правопорядок, з якого зродилася УАКРада, зробили помилку, що вони так довго ждали з формальним оформленням себе в окрему організацію. Змарновано багато часу, задовго тяглася пустка. Так, це була помилка, але загаяно справу виключно тому, що з різних сторін ішов натиск, щоби відкладати скликання Конвенції УАКРади і шукати ще порозуміння з теперішнім проводом УККА. Цей натиск ішов від ієрархії Церков, від президента СКВУ, від одного патріотичного Владики-громадянина. Всі вони є людьми доброї волі і всі вони прагнуть згоди. І всі члени демократичної опозиції супроти „переможців" на XIII Конґресі прагнуть згоди — і тому чекали, зволікали. Провід УАКРади послухав заклику президента СКВУ і відкликав заповіджений вже термін своєї Конвенції, діючий президент УККА відкинув той заклик і перевів свій XIV Конґрес Українців Америки, який насправді був однопартійним з'їздом, що вибрав однопартійний провід УККА.

Демократична опозиція прагнула і далі прагне згоди і вважала та далі вважає, що для громади було б краще, якби існувала тільки одна репрезентаційна централя централь. І тому Конвенція УАКРади не замикає дверей до такої мудрої консолідації, щоб усі конструктивні зорганізовані клітини українського поселення в ЗСА об'єдналися тільки в одній централі централь, але, щоб вона саме була поза- і понадпартійною, без амбіцій одного партійного середовища „панувати" й накидати свою волю всім інакодумаючим. Новообраний провід УАКРади напевне матиме це на увазі. Це й саме це друге найважливіше завдання Конвенції: вибрати новий провід нової централі.

Всі речі роблять люди. Треба, щоби УАКРаду очолила людина, якої не будуть підозрівати, що вона є речником якогось одного партійно-ідеологічного середовища і щоб вона здобула собі пошану й авторитет у громаді, яка прагне єдности. В усіх наших політичних партіях є патріоти — немає іншої мірки на патріотизм, як конкретні діла кожного з нас. Конвенція УАКРади не є „припечатанням розколу", а радше новою спробою осягнути ту єдність, якої імперативно вимагає нинішня трагічна ситуація України.

Андрій Качор

МОВА СЕРЦЯ І МОВА ПРАЦІ

Об'єднані Нації проголосили для цілого світу 1985 рік — Міжнародним Роком Молоді, подібно, як 1979 рік був проголошений Роком Дитини.

Майже всі держави світу та різні національно-суспільні організації підтримали цю гарну ідею. Наш Світовий Конґрес Вільних Українців і наші Церкви також підтримали цю ідею, базуючись на цьому, що українська молодь (від 15 до 24-го року життя) у вільному світі має такі самі проблеми і такі самі обов'язки, що їх має молодь інших народів.

Такі проголошення мають на меті звернути увагу світу, тобто всіх держав, а далі всіх суспільно-громадських організацій в тих державах, а вкінці і всіх батьків та самої молоді на велику відповідальність за виховання та ролю і долю молодого покоління.

У з'язку з цим виринають різні проблеми, які варто і треба обговорювати, а то й вирішувати, щоб забезпечити позитивно життя держави, народу, родини...

Одною з таких проблем нашої молоді, крім виховання, є її щоденна мова в хаті, в школах, в своїх і чужих організаціях і в різних місцях своєї праці.

Це дуже важлива проблема. Про неї вже багато написано, багато над нею дискутовано, але вона така важлива, що про неї треба постійно говорити, бо від позитивної розв'язки цієї проблеми, у великій мірі, залежить наше „бути, або не бути" у вільному світі.

* * *

Олександер Потебня (1835-91), видатний український філософ, етнограф, лінґвіст, один із основників українського мовознавства писав, що „різні мови — це різні інструменти" і то не тільки щодо вимови, але щодо думання та відчування. Він твердив, що віртуозно можна опанувати лиш один інструмент, тобто в нашому випадку тільки одну мову — і нею повинна бути рідна мова.

Шукаючи за аналогією в мовному питанні для нас; у вільному світі, натрапив я на дальматських хорватів, які живуть між італійцями і користуються в житті двома мовами, подібно як і ми в ЗСА, Канаді, Австралії, Бразилії, Арґентині, в Західній Европі та інших країнах нашого поселення в діяспорі. Вдома хорватці послуговуються хорватською, а при праці італійською мовою, з тим, одначе, що хорватську мову називають „мовою серця", а італійську — „мовою праці".

Багато ще українських родин у діяспорі говорять вдома виключно українською мовою. Панує ще українська мова в деяких наших товариствах і організаціях, але тут, в останніх часах, завважується мимовільний перехід молодого покоління на „мову праці", яка починає заступати „мову серця", а справжня „мова серця" повільно завмирає. Зокрема це дуже вражає, коли цієї „мови серця" не чуєте між молодими, висококваліфікованими, професіоналістами і бізнесменами та між... українськими студентами в університетах, навіть під час „українського тижня", національних демонстрацій і різних українських свят. А якщо чуєте, то відразу завважуєте, що наша прекрасна і багата мова в їхньому орудуванні дуже бідна, з малим обмеженим словником, без ніяких поетичних порівнянь, без фантазії, без тонких висловів почувань, не згадуючи вже про вживання наукових термінів чи т. зв. „довгих слів".

Слухаючи такої мови, вам і прикро і соромно за нас усіх, не тільки за цю нашу молодь, що ми так скоро забуваємо те, що нам батьки передали і що є нашою найкращою леґітимацією перед зовнішнім світом.

Гадаю, що сьогодні ніхто не буде заперечувати, що культуру кожного народу до глибин можна збагнути тільки тоді, коли знаємо його мову. Самозрозуміло, що великої двотисячної української культури не можна вивчити без знання цієї „мови серця", що творила цю культуру. Кожний з нас, що володіє добре своєю мовою, відчуває, що своєю українською мовою якось легше, свобідніше, ясніше та глибше можна висловити свої думки, свої міркування і почування, як „мовою праці".

* * *

Якщо наша молодь не говорить українською мовою, то це „головний і тяжкий гріх" наших батьків, які не виконали супроти дітей своїх батьківських обов'язків. І ми, батьки, бачимо тепер на власних дітях, яка це різниця, коли для дитини українська мова є ще „мовою серця" і як це виглядає, коли батьки не дали своїй дитині „мови свого серця", а вчили її тільки „мови праці", якої самі ще добре не знали, не розуміли, не відчували, бо вони її настільки знали, щоб порозумітися при своїм варстаті праці. Діти виховані такими батьками — це, з українського боку, „мовні каліки", бо хоч

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вино, що не приносить радости

Напевно наші читачі завважили минулого місяця в американській пресі новинку про скандальне відкриття домішки до австрійського вина, шкідливої для здоров'я, що має назву „Dielhyleuglykol" (її уживається, звичайно, до авт, щоб не замерзав мотор).

Для мешканців ЗСА ця вістка була дрібною новиною, яку ми прийняли байдуже, як десятки інших зі широкого світу.

Але коли приїжджаєте у серце австрійських виноградників — у Бурґенлянд, сумна історія недавного відкриття — це майже національна трагедія. Це тема безперервних розмов, дискусій у телевізії, це тема, що заповнює цілі сторінки у пресі, що годинами переливається головним мотивом у австрійських політичних колах.

Для 50,000 селян, які живуть із вирощування винограду це — певна фінансова руїна. І перебуваючи саме у цій частині Австрії звідкіля приходить найбільше вина — мимохіть мусите цю трагедію відчувати на кожному кроці і це на 100 відсотків більше, як в кожному іншому місці. Хоча це якраз тиждень посячений пробуванні 1,000 родів вина в столиці Бурґенлянду і ціле містечко прикрашене кольоровими стяжками та привітаннями для гостей — усюди зустрічаться також написи „наше вино є зовсім чисте, можете його безпечно пити" і не дуже радісні обличчя прохожих.

Журба за непевне майбутнє мабуть помітна усюди. Вона тим більше поважна, коли ця непевність панує так у віденському парляменті, як і серед великих торгівців вина і серед цих селян, для яких виноград — це єдина підстава життя. Як досі, ніхто не вміє нам відповісти на цілий ряд питань зв'язаних із цією національною компромітацією. Ніхто не знає наскільки фальшовано австрійське вино, щоб продавати за нижчу, як треба ціну, ніхто не знає, яка кількість випитого вина із домішкою отрути (яка, до речі, мала піднести смак вина і не могли її відкрити навіть найкращі знавці вин) викличе хвороби нирок, ніхто не знає, яка кара чекає майже 300 великих продуцентів вина, у яких найшли у пляшках продаваного вина „гликоль", ніхто не знає, коли політичні партії Австрії погодяться на один, новий закон для контролі чистоти вина і вкінці досі ніхто не знає, в який спосіб знищити ті тисячі пляшок вина, які тепер усунено із крамниць, бож виляти їх усі до каналів — рівнозначне із повною екологічною катастрофою для цілої країни.

Отож — наразі всі у Відні та околиці живуть у повній непевності і безжурний настрій, звичайно, характеристичний після випиття кілька чарок вина — сьогодні майже зник.

О—КА

Михайло Ільків

ДИСКУСІЙНІ ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Не зважаючи на деякі песимістичні погляди, що економічний розвиток ЗСА сповільнюється, статистичні показники потверджують дальший ріст у господарстві країни. Безробіття в порівнянні до кількох минулих років — найнижче. Затруднення в праці осягнуло рекордове число. Запевнення в праці і особисті прибутки працюючих заохочують їх до більших видаткувань, головно на початку осіннього сезону і шкільного року. Дальше доброю новиною є те, що інвентурні резерви не маґазинуються у всіх промислових розгалуженнях. Збільшено деякі роди продукції, сподіваючись збільшення експорту, завдяки зниженню цінности доляра. Для узгіднення фінасових справ промислових країн, міністри фінансів: Британії, ЗСА, Франції, Японії і Німеччини відбули наради 22-го жовтня 1985 року в Ню Йорку. Метою конференції було узгіднити переоцінений доляр за кордоном, у відношенні до недоцінених закордонних грошей, що причинилися до великого торговельного дефіциту ЗСА. В результаті цих нарад девальвовано доляр на п'ять відсотків, та евальвовано гроші чотирьох промислових країн, учасників нарад. Нюйоркська біржа прийняла цю новину прихильно.

Ситуація цікава тим що відноситься до багатьох країн активних у міжнародній торгівлі, і тим що заторкає безпосередньо економічний статус ЗСА. Кілька років тому продуктивність у промисловості ЗСА спадала через високу інфляцію доляра. Також відсотки на кредити були досить високі. Сьогодні промисловість зростає завдяки інвестиціям в розвиток і поліпшення підприємств новими технічними здобутками. Інфляція знизилася до чотирьох відсотків. Банкові інституції розпоряджають готівкою для тих, які потребують кредит. Догідні кредитові умовини стимулюють мешканеву промисловість, зріст якої передбачається на пів-мільйона мешканевих одиниць. Найбільше зацікавленні купном домів є жителі у віці 25 до 34-ох років життя. Друга зростаюча ділянка — це автомобільна промисловість і продукцію її передбачається на біля вісім мільйонів авт у цьому році.

Але згадані економічні умовини і взагалі господарське оживлення ЗСА може змінитися. До зміни в економіці може причинитися великий державний дефіцит, що рівняється понад 200 більйонів долярів і постійно зростає, а не спадає. Подібна ситуація з пасивним торговельним балянсом, що зріс до понад 100 більйонів долярів, і далі зростає. Отже дефіцити становлять велике обтяження для індустрії, не тому, що Уряд побирає гроші на їх покриття, але тому що вони витворюють неприхильні умовини для промислового розвитку країни. З того можна зробити висновок що існують взаємовідносини поміж дефіцитами, коли один збільшується коштом другого. Імпорт закордонних товарів до ЗСА значно збільшився, тоді коли експорт зменшився. Така ситуація мала вплив на сповільнення продукції у деяких родах промисловости. Та індустрія для якої закордонний ринок зменшився, мусіла зменшити продукцію, наприклад: текстильна, електронічна, галянтерійна. Так само та промисловість що не витримувала конкуренції закордонних виробів, що напливали до ЗСА, також зменшила продукцію. В обох випадках менше продукції, менше робітників, менше податків, ліквідація підприємств, і зменшена потреба грошей. Головною причиною такої хаотичної господарки вважають державний і торговельний дефіцит ЗСА. При чому дефіцит Уряду збільшував відсотковий показник на кредит. Високі відсотки були атракцією для закордонного капіталу що шукали більших прибутків. В той час вартість доляра постійно зростала у відношенні до закордонних грошей.

Евальвація доляра мала велике значення у міжнародній торгівлі. Товари, що були випродуковані в ЗСА для експоту, ставали щораз дорожчі за кордоном. Це спонукувало закордонного покупця шукати догідливіших умовин закупу товарів в інших країнах, або значно зменшувати закупи товарів у ЗСА. Кажучи коротко, це значно зменшувало експорт ЗСА. В той сам час товари закордонного виробництва продавалися дешевше в ЗСА, тому що ці товари були калькульовані в грошах, вартість яких була нижча у відношенні до до-закордонних грошей. Такі умовини створили дві групи робітників, ті, які мали запевнену працю, і приходи яких зростали, вони користали із сильного доляра, і стабільних цін на товари, і тих яких експорт знижувався, і непевність в праці зменшувалася; та група вимагала обмежень імпорту закордонних товарів, і відкриття ринків збуту для продукції ЗСА, що були обмежені.

Справи міжнародної торгівлі і торговельного дефіциту та інші пов'язані з тим проблеми прибрали такої серйозности, що президент ЗСА Роналд Реген в його промові, 23-го вересня 1985 року проголосив напрямні для міжнародної торгівлі, вимагаючи: перестати вживання несправедливої торговельної практики відкриття закордонних ринків для продукції ЗСА, висловився проти протекціонізму в торгівлі, прихилився до створення низьковідсоткової грошової допомоги потребуючим підприємцям і наголосив щоб всі складні тарифні справи і міжнародної торгівлі розв'язувати засобом спільної дискусії. Тому треба сподіватися, що так, як у минулому, так і сьогодні всі економічні проблеми будуть полагоджувати засобом дискусії у користь всіх партнерів.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДОБРІ РЕПОРТАЖІ

У „Свободі" за другу половину вересня ц.р. були надруковані два знамениті дописи-репортажі, які, на мою думку, заслуговують на окреме вирізнення й признання так їхнім авторам, як і редакції „Свободи".

Перше, — це рецензія-есей ред. Людмили Волянської „...За Вкраїну його замучили колись..." (Поет Василь Стус не живе), в якому авторка із такою повною щирістю українського серця і пламенною любов'ю до творчости замученого московсько-большевицьким режимом українського поета-патріота Василя Стуса передала короткий нарис його поетичної творчости, що ледве чи хто інший дотепер це так подав, як це зробила ред. Л. Волянська.

А друге, — це репортажі ред. Осипа Зінкевича, голови УІС „Смолоскип", — „На Універсіяді '85 в японському місті Кобе" та „Про українських спорсменів в японській пресі". УІС „Смолоскип", та його голова й головний редактор О. Зінкевич виконують дуже важливу видавничу й журналістичну роботу та загально українську патріотичну діяльність на міжнародному терені, які жадна інша установа чи організація не роблять на тих відтинках, хоч багато уважає себе на словах до того „покликаними". Діяльність й репортажі чи статті ред. О. Зінкевича є дуже цікаві й позитивні, понадпартійні, а в дусі загальноукраїнської державницької думки й заслуговують на окреме вирізнення й признання. Бажалось би читати на сторінках української преси, а зокрема „Свободи", більше й більше статтей ред. О. Зінкевича.

мгр Олександер Луцький

Філядельфія, Па.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Любов Коленська

ІНШИЙ СВІТ

III

Мандруючи вулицями, заходячи в крамниці чи підземки, автобуси і трамваї ви зустрічались із автохтонами цієї країни. І мусите сказати, що вони під смак нашому братові не надто... Вправді, коли ви виходите з помешкання на вулицю вони вітають вас своїм старонімецьким, традиційним „Ґріс Ґот!" — і тоді на їхньому обличчі появляється бліда усмішка, але переважно вони стримані холодні і з своїми сусідами під час подорожування чи в ресторанах, звичайно, говорять притишеними голосами. Обслуга в крамницях не надто чемна і, за деякими вийнятками, бож ви зустрічали й приязних автохтонів цієї країни, вони глипають на туристів, наче на інтрузів, хоч, скажіть, хто як не туристи ввозять до їхньої країни щедрою рукою закордонну валюту, збагачують німецький капітал. Хай вони трохи і голосніше гомонять та відрадніше, коли вони біля вас пристануть. Але так признайтеся і самі — чи інколи вам не було тужно навіть за отією, хай і штучно приклеєною усмішкою на обличчях зустрічних вам американців, що спочатку, коли ви лиш причалили до Америки, так вас дратувала... Та в загальному баварці вам не „перешкоджали", не лиш тому, що, на свій спосіб, і поміж ними траплялись приязні люди, але їх притьмарювали своєю кількістю туристи та й зустрічались ви із своїми людьми, українцями, і в добавок Мюнхен, ніби наново облачаючись у стародавні багаті шати, — своєю романтикою брав вас усеціло у полон...

Та коли дощ примушував вас залишатися ухаті і ви опинювалися перед телевізійним екраном, шукаючи на ньому того, що „вдома", що в Америці, того ви не знаходили. Телевізійні передачі тут такі інакші як... інший є світ потойбіч океану. Коли на екрані висвітлювано якусь подію, а на її місці появлялися репортери, їх було обмаль і вся їхня апаратура, принаймні на вигляд, не „вмилася" до американської. Подання новинок було мляве, від них вас збирало на сон... Винуватий тут спосіб кепської і безбарвної передачі: замість, як от у Америці кількох репортерів, перед вами на екрані появляється якийсь дядько чи жінка, але завжди одинцем. Вони викликають у вас враження автоматів чи роботів, коли без ніякої зміни на їхніх серйозних обличчях (начебто настав кінець світу!) і не підводячи очей від тексту, вони його відчитують. Ви очікуєте, що ось-ось оте монотонне читання перерве зфотографований перебіг якоїсь світової чи місцевої події. І він появляється, але нецікавий і скупий у фактаж. Усе це на вас робить враження, що це передача новинок ще на початках телевізійних програм в Америці. Єдиною подією, що її за час вашого перебування, висвітлювали довше — це була трагічна річниця скинення атомової бомби на Гірошіму. А як вам подобалися короткометражні чи звичайні фільми — кримінальні чи з побутового життя, які, здавалось вам, застрягли на порозі XX сторіччя — в них ні розмаху ні отієї софістикованости, що в американських. Але признайтесь, що, ви однак, навіть були вдоволені, що не було сцен отих, що в американських фільмах, де не бракує драстичних описів злочину де — пересит змисловими любовними сценами. Німецькі фільми проникнені наївністю і сантиментом — прокидали у вас тугу за ліричною, сповненою спокою, романтикою, за елементом героїзму у давніх европейських фільмах.

Напевно, однак, ви не можете не згадати одного документарного телевізійного фільму — сюжетно і технічно дуже вдалого, виведено на тлі вагнерівських фанфар... У центрі цього фільму — від самих початків заснування аж до моменту його розподілу на східній і західній — Берлін, столиця німецької потуги, яка, роз'єднана сьогодні навпіл, втрачає свою силу. Підкреслюючи віковічну могутність німецької держави, героїзм її військ, спаяність німецького народу, коментатор указував на постаті людей, що появилися на екрані — старих і молодих — які зі смутком і тугою дивилися на берлінський мур, що, — як підкреслював коментатор, — розділює їх від їхніх земляків, загороджує дорогу до їхніх родин, перешкоджає у розвоєві одного всецілого німецького народу. Він твердо і рішучо заявив, що прийде час, — і він вже недалеко, — що совєтський зайда забереться із східнього Берліну і німці об'єднаються в одну, вже ніколи нероздільну, націю, знову зростуть у потугу. І цей німецький патріотизм, можна було завважити скрізь не лиш у цьому фільмі, але й в газетах і в розмовах з людьми, які з усією певністю твердили, що він зростає з дня на день, з хвилини на хвилину. І в співзвучності з цим фільмом вам напевно пригадується одне соняшне пополудне в Мюнхені над Ізаром: тоді рікою пропливав сніжнобілий лебідь, який, либонь, приглядаючись своїй вроді, не завважив, що від нього віддалились його побратими. Отямившись, що відокремився від свого гурту, він, із проймаючим тужливим криком, підіймив свої пишні крила вгору і швидко, сковзнувшись по воді, приєднався до своїх. Там він гордо і граціозно підвів свою голову і знову закричав, але цим разом уже тріюмфально і радісно.

* * *

Літак випростовує свої крила і поволі підводиться вгору: і ви бачите як у сліпучому сонці цинобрю горять дахи мюнхенських будівель, як хвилюючою смугою радісного шкарлату прощають вас квіти, прощає вас милий Мюнхен. А ваше обличчя втискається, майже входить у віконце літака, щоб якнайдовше бачити оце місто, що великодушним жестом перекреслило ваші роки, що подарувало вам оту легкість, безжурність, ще й хвацьку чарівну юність.

Вам здається, що літак стоїть на місці і лиш оттак гойдається собі у хмарах, а тим часом воно не так, — він жене і перетинає колосальні простори, боре їх, пролітає понад морем і, начебто рішучим лянцетом хірурга, відмежовує вас від Европи, від її... особливого чару. До вас підходить стюардеса і подає вам на підносі сніданок, за кілька годин подають вам обід, а там люди гомонять — і одні вмощуються на сон, а деякі дивляться на фільм „Плейсес ін де гартс". А ви тут і не... зовсім тут. Вам ще далі ввижається велетенський горіючий диск заходячого сонця у Мюнхені і дівчина, що у солом'яному брилику і блідорожевій та довгій по саму землю сукні, оздобленій рясними фальбанками. Видно, що оце після весілля вона

(Закінчення на стор. 3)

ПІСЛЯ НЕСПОДІВАНОГО налету ізраїльських військових літаків на Туніс і збомблення там головної квартири Палестинської Визвольної Організації, жидівська громада в Тунісі засудила у принципі насильство і порушування кордонів інших країн і надрукувала декларацію солідарности із становищем тамошнього президента Габіба Бурґіби. Речники жидівської колонії побоюються, що ізраїльський налет може викликати відплатні акції проти жидів в Тунісі тим, більше, що вже траплялися поодинокі випадки побиття жидів.

ЮНЕСКО, ОРГАНІЗАЦІЯ Об'єднаних Націй для справ освіти, науки і культури, відбуває свою конференцію в цьому році в столиці Болгарії Софії. Формальне відкриття конференції відбулося у вівторок, 8-го жовтня ц.р., яке включало також заклик до З'єднаних Стейтів Америки відновити своє членство в цій організації. Конференція, яка триватиме шість тижнів, має визначити нові шляхи ЮНЕСКО в майбутньому. Совєтський Союз намагався безуспішно не допустити до участи в конференції делеґації з Ізраїля, Ґренади, Західньої Німеччини і Чіле. ЗСА, як відомо, покинули ЮНЕСКО минулого року, нарікаючи на розтрату грошей і однобічну політику теперішнього керівника, яке від років фаворизує СССР і країни комуністичного бльоку.

КОНФЕРЕНЦІЯ КОМІСІЇ РЕҐІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДІВ І ПУБЛІКАЦІЙ

відбудеться **в суботу, 19-го жовтня 1985 року в головній залі Наукового Товариства ім. Шевченка**

63 Четверта Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття — ВАСИЛЬ ЛЕВ і МИКОЛА ЦЕНКО
2. Відчитання протоколу з минулорічної конференції — МИКОЛА ТУРЕЦЬКИЙ
3. Звіт КРДП і РПРК
4. Звіти реґіональних комітетів
5. Доповідь: На слідах реґіональних дослідів в Америці
6. Дискусія над звітами й доповіддю
7. Різне і закриття

Початок в год. 10-ій зранку з полуденковою перервою між 12-1 годинами.

Вхід вільний. Дуже запрошуємо до участи всіх, кому дорога справа реґіоналістики.

Управа КРДП

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ З КАНЦЕЛЯРІЇ УАКРади

Канцелярія УАКРади просить делеґатів на Конвенцію, не висилати більше листів зі зголошенням на адресу канцелярії, але привезти реєстраційні форми 18-20 жовтня прямо до Філядельфії, Па.

ПРИЧИНА: маємо проблеми з нашою поштовою скринкою. Просимо рівнож всіх, кому пошта звернула листи з печаткою "Box closed — no order", переслати їх до канцелярії.

UKRAINIAN AMERICAN COORDINATING COUNCIL

P.O. Box 1709, New York, N.Y. 10009,

або привезти їх на Конвенцію.

КРАЙОВА КОНВЕНЦІЯ Української Американської Координаційної Ради

18-20-го жовтня 1985 року у Філядельфії, Па.

в готелі Адамс Марк

ADAM'S MARK HOTEL

Philadelphia, Pa. 19131

City Avenue and Monument Road. Tel.: (215) 581-5000

ПРОГРАМА

П'ятниця, 18-го

Год. 6:00 — 10:00 веч. — Реєстрація учасників. (Листовно реєстрація відбувається протягом двох тижнів перед конвенцією).

Субота, 19-го

Год. 8:00-10:00 р. — Продовження реєстрації. 1. Відкриття Конвеції — Голова УАКР. 2. Вибір Президії Конвенції. 3. Схвалення порядку нарад і правильника конвенції. 4. Затвердження існуючих і добір нових членів до слідуючих комісій: Верифікаційно-мандатної, Номінаційної, Статутової, Резолюційної і Бюджетової. 5. Читання протоколу із Установчих зборів і його прийняття. Год. 12:00 дня — Полуденок, промова Івана Олексина. Год. 2:00 по пол. 7. Програмова доповідь Андрій Шевченко. 8. Звіт Верифікаційно-мандатної комісії. 9. Запити і дискусія над звітами. 10. Звіт Контрольної комісії і уділення абсолюторії уступаючій Екзекутиві. 11. Схвалення статуту. 12. Наради комісій. Год. 6:00 веч. — Коктейл. Год. 7:00 веч. — Бенкет з мистецькою програмою. Год. 10:00 веч. — 14. Продовження нарад комісій.

Неділя, 20-го

год. 8:30 ранку — Богослужби в церквах. Год. 10:00 ранку — 15. Звіт Номінаційної комісії і вибір Керівних органів УАКРади. 16. Звіт Резолюційної комісії і схвалення резолюцій. 17. Вільні внески. 18. Закриття конвенції.

За Екзекутиву УАКРади:

ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ *секретар* — **Д-р ІВАН ФЛИС** *голова*

Інший...

(Закінчення зі стор. 2)

прийшла сюди, щоб погуляти із своїм молодим на галявах Німфенбурзького замку — в руках її китичка квітів, а в очах, що зоріють поза осокою вій, закоханість — фіялковим щастям...

Літак обережно приземлюється на летовище Кеннеді в Ню Йорку. Підводитесь, берете свій підручний баґаж і виходите. Вам назустріч із гучномовця несеться голос: „Прошу ставати в два ряди: чужинці — ліворуч, американські громадяни по правому боці!" „Вітайте з приїздом додому!" (Welcome home"!) Від цих слів — вам зворушливо і радісно, бо до вас приходить глибоке зрозуміння, що ви не безбатченко без своєї країни, а навпаки — ви „вдома", в „своєму домі". Відчуваєте, що перед вами навстіж відкриваються пороги вашої прибраної батьківщини, де тут, не лиш як це... співають у гимні УССР, а дійсно ви — „між вільними вільна, між рівними рівна". Вас вітають теплою доброю усмішкою і навіть не так уже перевіряють ваш баґаж та й ледь розкривають ваш пашпорт, Глипнувши на ваше фото, урядовець жартівливо каже: „Чи у вас завжди таке серйозне обличчя як на цій світлині? Чи ніколи не усміхаєтесь?" — І ви, мимохіть, не зважаючи на втому, усміхаєтеся і далі впевнено і гордо ступаєте у цьому ряді, що і всі американські громадяни.

Хвилина — і вас зустрінуть ваші рідні, та, на коротеньку мить, вас ще здоганяє спомин про милих, приязних людей у Мюнхені, своїх, українських людей. Але це вже окрема тема.

Мова...

(Закінчення зі стор. 2)

і вони засвоїли собі цю мову пізніше в „Рідній Школі", в організаціях молоді, чи просто на вулиці, то вони в ній не знайшли душі народу, не знайшли батьківського серця.

Чужа мова, тобто мова праці, як сказав хтось із соціологів, це наче чуже вбрання, до якого людина не звикла та якого не вміє носити. А як навіть звикне, то немає в чужому одязі такої приємности, яку дає сама свідомість своєї власности!

Сьогодні, мабуть, не треба доказувати, що Шевченко не був би Шевченком, Шекспір — Шекспіром, Міцкевич — Міцкевичем, Берсон — Берсоном, якщо б вони не писали своїми рідними мовами, „мовою серця".

Рідна мова дає нам ту чистоту та ширину відтінків і різноманітність вислову, якого потрібно для мистецького твору і тому соціологи мають рацію, коли кажуть, що політикою, економією та наукою можна займатися в мові вивченій в школі, тобто „мовою праці", але добрий мистецький твір можна створити тільки в рідній мові, бо до мистецького твору треба знати „мову серця".

Мова рідної матері, батька, родини, рідної молитви й пісні — це основа для людини на ціле життя. А коли ще цю мову в своїй школі зформують у літературну, тоді вона виступить в цілій своїй красі і величі.

Уся історія народу, його погляди, його мораль, звичаї, його право — все заховане в його мові. Відкидаючи рідну мову — відкидаємо майже все. І тому, молодь і батьки мусять розуміти, що боротьба за мову є синонімом боротьби за своє існування, за передове місце в своїй громаді, це навіть боротьба за державу.

Для народу, розсіяного по світі, в діяспорі, його мова є найсильнішою і чи не єдиною зброєю проти асиміляції і самозабуття. І про цю істину не сміє забувати наша молодь, а зокрема вона повинна це сприйняти тепер, у Міжнародному Році Молоді і пробувати направити „головний гріх" своїх батьків, коли вона серйозно хоче стати переємником всіх релігійних, культурних, мистецьких і загальнонаціональних надбань українського народу.

І саме з тих, а не з інших міркувань, вона, наша молодь, наші студенти, молоді професіоналісти, як зріла і відповідальна частина народу, нова ґенерація і нова „зміна" в проводі нашої громади в діяспорі, повинна добре вивчити українську мову, попри свій фах, щоб ця мова стала для них, а також для їхніх дітей, „мовою серця".

Українська мова — це той міст, по якому молоде покоління може перейти у світ своїх батьків, дідів і прадідів, вона допоможе молодій ґенерації усунути цю „барикаду", яка не дозволяє молодій людині вільно пройти в історію свого народу.

Це, на мою скромну думку, одна з найважливіших проблем, яку в Міжнародньому Році Молоді, наша молодь повинна б основніше передискутувати і зайняти до того питання не тільки декляративне, але активне становище, бо скоро може бути запізно. Якщо згубимо „мову серця", „мовою праці" ми нашої національної ідентичности, наших національних надбань, на довшу мету не збережемо і нашому народові на рідних землях, який очікує нашої допомоги, багато не поможемо.

Отож привернім у наших родинах, в родинах молодої ґенерації, нашу пра-прабатьківську мову — „мову нашого серця"!

Українська...

(Закінчення зі стор. 1)

Танцюристи „Веселки" виступають на тлі хору.

Частина глядачів у великому вестибюлі під час виступів „Чайки" і „Веселки".

прибраній батьківщині, неофіційним гимном Австралії, піснею „Волцінґ Матилда". А „Веселка" поширила цю канву „Чумацьким шляхом" і веселою сценкою „Біля криниці".

Захоплений програмою асистент ґенерального секретаря Жан Ґазаріян — француз вірменського походження — запросив українські ансамблі на святкування 50-ліття ОН за десять років від сьогодні. Раніше Ж. Ґазаріян, вітаючи ансамблі в імені ґенерального секретаря, вручив їм прапор ОН, вказуючи на міжнародний характер цієї імпрези.

„Ви привезли з австралійського континенту европейську культуру на американський континент — це й є суттю такої організацій як Об'єднані Нації".

Гарним жестом зреванжувались гостюючі українські ансамблі коли конферансьє Зіна Ботте передала Ж. Ґазаріянові українську писанку, зазначуючи, що це символ життя людини і народу, без уваги на його тепер існуючі умовини.

Після програми членів ансамблю взяли ґіди на гостинну туру будівлі, а відтак вони щераз поступили до Української Будівлі УНСоюзу на перекуску і останні прощання перед виїздом на Союзівку, а потім на два останні концерти в Торонто і в Лос Анджелесі.

У Філядельфії...

(Закінчення зі стор. 1)

„Український Тижневик", який є найкращим виданням цього роду із усіх етнічних видань у ЗСА. Незвичайно низька ціна того тижневика — 5 дол. для членів і 8 дол. для не-членів — річно, менше як 10 центів за одно 16-сторінкове число, повинна спонукати нас до цього, щоби ми передплачували цей тижневик не тільки для наших дітей і внуків, але теж для знайомих американців, для редакцій американських (і етнічних) часописів тощо.

Представляючи голову АОЛПУ інж. Ігора Ольшанівського, д-р Куропась сказав, що він і його організація здобули величезний осяг, переборовши усі, здавалося, непроходимі труднощі і перепони і довівши до ухвалення Конгресом ЗСА закону про створення Комісії для дослідів штучного голоду в Україні у 1932-33 роках і для призначення на працю тієї комісії 400,000 дол.

Адвокат Марк О'Коннор говорив про співпрацю ОСІ з КҐБ, про намагання ОСІ видати Дем'янюка Ізраїлеві, про те що два експерти свідчили що документ, який є головним і майже єдиним „доказом" проти Дем'янюка, є підроблений. О'Коннор говорив про свідчення кількох жидів, що Дем'янюк не є подібний до „Івана Грізного", яким Дем'янюк мав бути у Треблінці, про недопущення на жадання ОСІ трьох свідків з Польщі, які мали свідчити, що Дем'янюк це не „Іван Грізний" і т.п. Він сказав що рак роз'їдає справедливість у ЗСА і що проти цього ми всі мусимо боротись разом.

Багато американців не орієнтується у справах нагінки на українців, яка є інспірована совєтами, але є і такі визначні одиниці як Патрик Бюкенен й інші, які бачать і осуджують співпрацю ОСІ з КҐБ. Мусимо скріпити наше інформування американського суспільства про ці справи.

М. О'Коннор сказав, що є багато жидів, які осуджують співпрацю ОСІ з КҐБ. Він сказав, що один з його близьких співробітників, жид, виготовив недавно дуже сильний правний документ проти депортування Дем'янюка.

І. Ольшанівський, який недавно перейшов серцевий удар, говорив коротко, бо лікар заборонив йому довгі промови. Він говорив про різні акції його організації, про виготовлювання і розсилку різних інформаційних матеріялів до конґресменів, сенаторів, різних урядовців і т.п. Останньо АОЛПУ переслала багато інформаційних матеріялів до 200 американських часописів.

Вкоротці буде поданий до загального відома новий плян діяльности АОЛПУ. Одним із завдань, які АОЛПУ поставила собі тепер, це потягнути до судової відвічальности організації, урядові аґенції та приватні й урядові особи за очорнювання українсько-американської громади.

Відносно нарікання на українську молодь, що її не легко притягнути до праці, інж. Ольшанівський сказав, що треба цій молоді виробити професійний підхід. Він сказав, що проти Дем'янюка є великий апарат ОСІ і мільйони долярів і закликав українську громаду до щедрої жертвенности на кошти правної оборони.

Вкінці І. Ольшанівський прочитав зворушливий лист, що він його одержав від І. Дем'янюка із в'язничного шпиталю і подав адресу Дем'янюка, яка є: J. Demjaniuk, P.O. 4000, Springfield, Miss. 65808.

Останньою говорила старша дочка Івана Дем'янюка, Ліда. Вона говорила про важкі переживання її родини, які тривають уже вісім років. Ці важкі переживання спонукали її живіше відчути своє українське походження. Л. Дем'янюк сказала, що може колись діти цих невинних батьків, що їх переслідують сьогодні на основі совєтських наклепів, будуть боронити Америку перед совєтською аґресією.

Присутніх на вічу було біля 300 осіб.

ПРОСИМО СПРАВИТИ

У передовій „Перед Конвенцією УАКРади" („Свобода", ч. 194, з четверга, 10-го жовтня ц.р.) має бути: „Щоб цього не було і щоб не повторився XIII Конгрес пропоновано скликати спільну Статутову комісію і змінити в дечому статут". — Ред.

Пам'яті Євгена Пласкача

У суботу, 14-го вересня ц.р., у вечірніх годинах в своєму приміщенні у присутности дружини несподівано помер на удар серця колишній вояк, старшина Української Галицької Армії, а пізніше Армії Української Народної Республіки Євген Пласкач.

Св.п. Є. Пласкач народився в 1898 році в м. Самбір, Західня Україна, в родині селянина. За молодих років вступив в лави війська — Українська Галицька Армія, а звідти в Армію УНР, де на різних фронтах брав участь у боротьбі з большевизмом за здобуття своєї власної української держави. За бойові заслуги був нагороджений хрестом.

У часи поразки і виходу на еміґрацію в м. Празі закінчив економічний університет і набув фах інженера — економіста. Там він одружився з наддніпрянкою Ангеліною, з дому Августинович, яка також працювала в Армії як сестра жалібниця при Червоному Хресті та яка за свою віддану працю з рук Головного Отамана одержала медальйон з його портретом.

Є. Пласкач був тихої, спокійної вдачі. Був великим українським патріотом та щиро жертвував на українські цілі. Всеціло підтримував Державний Центр УНР. Як він, так і його дружина були членами Товариства Прихильників ДЦ УНР протягом довгих років.

На Панахиді, яку відправив 16-го вересня о. Іван Наконечний, настоятель церкви св. Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., прощальне слово над труною св.п. Євгена виголосив приятель покійного К. Степовий.

Похоронні відправи в церкві св. Вознесіння очолили о. Іван Наконечний з церкви св. Вознесіння і о. Дмитро Мамчур з церкви св. Володимира приятель покійного, Гартфорд Кон., з участю дяка Л. Харченка.

Тіло покійного було похоронено на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в Бавнд Бруку в присутності членів родини, друзів і приятелів, які прибули з різних околиць і зокрема з Квебеку, Канада.

Після похорону в гостинному домі панства Юлії і Володимира Безсонівих відбулася влаштована ними тризна. Під час тризни та на доручення дружини покійного Євгена, Ангеліни Пласкач, було переведено збірку, яка дала 270 дол.

Через те, що покійний дорожив символом нашої Української Державности — ДЦ УНР, всі зібрані кошти є призначені на потреби діяльности цього Центру.

Покійний залишив у великому смутку хвору дружину Ангеліну, з якою прожив 50 років, племінника Богдана Пласкача з родиною в Канаді, ближчу і дальшу родину, своїх приятелів і друзів.

К. Степовий

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР вночі із середи, 9-го на четвер, 10-го жовтня, широко відомий фільмовий та театральний актор Юл Бриннер на 65-му році життя. Найбільшу славу здобув він головною ролею в музичній п'єсі „Король і я" де він грав головну ролю сіямського короля. П'єса ішла довгими роками на Бродвеї і була також перероблена на фільм, за який Ю. Бриннер одержав нагороду „Оскара". Востаннє Ю. Бриннер виступив у „Король і я" в дні 28-го червня ц.р. після понад 4,500 вистав. Ю. Бриннер помер після довгої боротьби з раком.

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

мого Дорогого МУЖА

сл. п. д-ра

МИХАЙЛА СТЕФАНОВА

складаю $100.00 (сто долярів) на потреби ШКІЛЬНОЇ РАДИ при УККА в Ню Йорку

Натлі, Н. Дж. — **МАРІЯ СТЕФАНІВ**

9. 10. 1985 р.

X ювілейний семінар хорових диригентів

Музична творчість українського народу відзначається багатством і різноманітністю видів та форм. Та чи не найважливішим серед них як за значенням, так і за поширенням є хорове мистецтво. Хорова традиція в нашому народі дала підвалини хоровим одиницям, з якими талановиті дириґенти своїм знанням, розумінням, мистецькою інтуїцією розкривали для загалу твори композиторів і цим творили місток творчого поєднання виконавців зі загальною публікою. Хорова традиція перенеслася теж на місця нового поселення нашого народу, де хорові ансамблі проявляли велику активність.

Відчуваючи велику потребу підвищити рівень хорових ансамблів і дати нагоду молодим дириґентам запізнатися з характером і скарбами української хорової музики, з українським хоровим репертуаром, в 1976 році був зорганізований перший семінар хорових дириґентів на базі КУК Провінційної Ради в містечку Анкастер, Онтаріо. Відгук був дуже позитивний. З різних кінців Канади і Північної Америки прибули ентузіясти хорового мистецтва, молодші й більш досвідчені старші дириґенти. Успіх семінара був великий і вирішено в дальших роках організувати подібні семінари. Від 1976 року організування семінарів перебрало на себе Українське Музичне Товариство Альберти і в наступних роках аж по сьогодні всі семінари мали місце в Едмонтоні, Альберта.

Головним викладачем, як рівнож і відповідальним за програму навчання був і є маестро Володимир Колесник, а на викладачів поодиноких тем в минулих роках запрошено д-ра Павла Маценка, д-ра Богдана Кушніра, д-ра Мирослава Антоновича, Сергія Яременка, Юрія Оранського, Зеновія Лавришина, Марію Дитиняк, Ірину Тхорик. Слід згадати акомпаньяторів, які протягом десяти літ багато допомагали в успішному веденню семінарів: Роксоляна Гарасимович, Стефанія Жовнір-Клос, Лариса Кузьменко, Василь Звоздецький, Галана Саварин-Яровенко, Яна Тубіншляк, Христина Чепига, Ненсі Міліянс, Ірина Тарнавська, Надія Савин.

Заняття на семінарі відбуваються у різних формах: загальні лекції, на яких семінаристи слухають основну тему, практичне дириґування, групові та індивідуальні лекції дириґування. Кожного року семінаристи вивчають 10-12 нових творів української хорової спадщини. Всі учасники мають нагоду працювати практично з семінарним хором, що складається з семінаристів та співаків-гостей, членів місцевої української громади. При кінці семінара відбувається Вечір дириґентів-іспит, на якому кожний семінарист дириґує хором один розучений твір.

Цьогорічний X ювілейний семінар хорових дириґентів відбувся від 10-го до 25-го серпня у приміщенні Інституту св. Івана. В семінарі брало участь 34 учасники.

Викладачами цьогорічного семінара були маестро Володимир Колесник, Зенон Лавришин, Марія Дитиняк, Ірина Тхорик, акомпаньяторками були Ірина Тарнавська та Надія Савин. Програма навчання цього року включала: робота дириґента з хором над вокальними елементами хорової звучности; керування церковним хором (естетика А. Веделя і виконавська проблематика, на базі його літургії), хорознавство; українська хорова музика; композитори України та поза межами України та галузі їх творчости; сольфеджіо та теорія музики; про деякі особливості дириґування хором, техніка дириґування. Репертуар цьогорічного семінара включав такі твори: „Приклони Господи" (концерт)—А. Веделя, „Хваліте Господа з небес"—Д. Бортнянськлого, „Ясне сонце в небі сяє" М. Лисенка, „Широкая, високая, калино моя" М. Лисенка, „Дівчина і рута" Ф. Колесси, „Женчичок-бренчинок" М. Леонтовича, „Смерте моя..." (кант), О. Кошиця, „Шумить, гуде дібровонька" М. Гайворонського, „Не стелися, зелений кудрявчик" П. Козицького, „Анця" Є. Козака, „Любила я парубочки" (уривок з опери „Украдене щастя" Ю. Мейтуса, „Проса покошено" Г. Майбороди, „Лірична дівоча" Т. Сидоренка Малюкова, „Чого являєшся мені у сні" В. Пучка.

Три останні дні були призначені для відзначення 10-ліття семінара і в них відбулися спеціяльні лекції на теми: „Підготовка дириґентських кадрів та розвиток хорової культури з підвідділами"—а) світські хори та їх репертуар—прелеґент Зеновій Лавришин, б) церковні хори та їх репертуар—прелеґент Сергій Яременко, в) шкільні та молодечі хори прелеґент Юрій Оранський, „Хор і дириґент"—прелеґент маестро Володимир Колесник, „Хорове мистецтво як частина духових потреб людства"—прелеґент д-р Андрій Горняткевич. Під час всіх лекцій відбувалися жваві дискусії на вищезгадані теми, як рівнож про пекучі сучасні проблеми хорового мистецтва. Між лекціями відбувалися творчі зустрічі, виступи ансамблю „Мережі", хору „Верховина", виставки-експозиції хорів „Дніпро", „Верховина", „Мережі", молодечого хору СУМК, Українського Музичного Товариства Альберти.

В неділю, 25-го серпня, в Конвокейшин Гол Альбертського університету відбувся концерт—Вечір дириґентів, на якім кожний семінарист продириґував одним заученим твором. Хор начислював влизько 60 осіб і складався з семінаристів, як теж хористів-гостей з едмонтонських хорів „Дніпро", „Верховина", СУМК-у „Мережі", церков св. Василя, св. Івана.

З нагоди проробленої 10-літньої праці семінарів хорових дириґентів, Українське Музичне Товариство Альберти заплянувало видати альманах, в якому будуть поміщені статті на музичні теми, програми навчання, репертуар, біографії викладачів та семінаристів, заплянowано теж видати словник-довідник українських композиторів з короткими їхніми біографічними даними та переліком їхньої творчости. Обидва проєкти є майже на викінченні. Українське Музичне Товариство Альберти вдячне за фінансові пожертви таким особам та інституціям: Владиці Максимові Германюкові, Українсько—Альбертському Товариству для Збереження Культури, Українській Національній Кредитовій Спільці з Монтреалю, Товариству Взаємної помочі св. Івана в Едмонтоні, парафії св. Василія з Едмонтону, Валентині Родак.

Десять років праці цих семінарів дуже позитивно вплинули на розвиток і підвищення рівня хорового мистецтва в Канаді, Америці, Австралії. Ці семінари з такою серйозною програмою навчання, що торкає різнорідні аспекти хорового мистецтва, є надзвичайно важливі, корисні і необхідні для правдивого всебічного знання кожному дириґентові. Популярність цих семінарів переросла межі двотижневого семінара, і перед нами у наше 10-ліття стоїть важливе завдання організування дириґентської кореспонденційної школи з трирічним пляном навчання, і кожнорічним дворазовим двотижневим практичним заняттям. Така школа дасть тривкі підвалини майбутньости розвитку нашому хоровому мистецтву.

Українське Музичне Товариство плянує надалі організувати двотижневі літні семінари. Вже заплянowано наступний семінар, що відбудеться в днях від 9-го до 24-го серпня 1986 року в Едмонтоні. За докладнішими інформаціями звертайтеся на адресу: Ukrainian Music Society, 9530-109 Avenue, Edmonton, Alberta, T5H 1C7.

Марія Дитиняк

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Пітсбуржці люблять Союзівку

Група членів української католицької парафії св. Юра в Піттсбурзі, Па., постановили відвідати славну оселю УНСоюзу Союзівку і вибрали День УНСоюзу, 14-го вересня ч.р., на таку візиту, коли то оселя вибирала свою кралю. Група в числі 28 осіб перебули на Союзівці три повні дні, любуючись оселею і гарною погодою. Їх провідником був о. парох Джордж Еплярд, ірляндського роду самоадоптований український душпастир. На фото вгорі — група перед виїздом домів.

Д-р Ю. Сай—хірург

Д-р Ю. Сай

Д-р Юрій Сай є директором загальної хірургії в Мавнтейнсаід лікарні в Монтклер, Н. Дж.

Д-р Ю. Сай народився в Тернополі, син д-ра Тадея і Люби Сай.

В 1962 році дістав ступінь бакалавра в Дартмут коледжі, а в 1966 році отримав диплом лікаря в Колюмбійському університеті в Ню Йорку. Після хірургічного вишколу в Беллвю лічниці в Ню Йорку був назначений в 1970-71 роках інструктором хірургії в Медичній школі, університету Корнелл.

Після військової служби в Дананґ, Вєтнам, відкрив в 1973 році лікарську канцелярію в Монтклер. Від 1979 року д-р Сай—є членом Ради директорів Колеґії американських хірургів в Ню Джерзі.

Д-р Сай одружений з Мартою Бачинською, вони мають дві доньки і двох синів.

Н. Н.